

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П.Л. ШУПИКА
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ СПЕЦІАЛІСТІВ
З МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ, СТАТИСТИКИ
ТА БІОМЕДИЧНОЇ ТЕХНІКИ»
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
«КОМП'ЮТЕРНА МЕДИЦИНА»**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ
ОСВІТИ ТА ТЕЛЕМЕДИЦИНИ 2016»**

13 жовтня 2016 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя
2016

УДК 61(477)
ББК 5я73
А 43

Голови редакційної колегії: Колесник Ю.М.

Редакційна колегія: Авраменко М. О., Візір В. А., Годлевський Л. С., Коваленко О. С., Краснов В. В., Лях Ю. Є., Майоров О. Ю., Марценюк В. П., Мінцер О.П., Пенкін Ю. М., Пономаренко М. С., Прокопчук Ю. А., Рибалко Л. С., Рижов О. А., Суботін С.О., Сущенко Т. І., Туманський В. О., Яценко В. П.

А 43 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ТЕЛЕМЕДИЦИНИ 2016: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної відеоконференції з міжнародною участю (13 жовтня 2016 року, м. Запоріжжя) – Запоріжжя, 2016. – 198 с.

Рекомендовано Вченою Радою Запорізького державного медичного університету (протокол № 4 от 25.10.16 р.)

*Матеріали видаються мовою оригіналу.
За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.
Європейська Комісія не несе відповідальності за зміст тез конференції.*

УДК 61(477)
ББК 5я73

ISBN 978-966-417-154-9

© Запорізький державний медичний
університет, 2016
© Видавництво ЗДМУ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО НАВЧАННЯ: ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Уваркіна О.В., Краснов В.В., Юрковська Л.Г.

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

Ключові слова: інформатизація, педагогічний процес, медичне навчання, готовність, інформаційні технології.

Сьогодні інформатизація навчання є одним із пріоритетних напрямів вітчизняної освіти, який передбачає цілий комплекс соціально-педагогічних перетворень в організації педагогічного процесу у вищій школі, впровадження в навчальний процес нових прогресивних технологій, форм, методів, засобів навчання.

Мета дослідження – показати необхідність поєднання традиційної системи навчання з новітніми інформаційними досягненнями, а також розкрити проблему готовності всіх учасників навчального процесу до впровадження інформаційних технологій у медичне навчання.

Інформатизація навчального процесу потребує створення комп'ютерного освітнього середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій. Але ефективність їх використання залежить не лише від технічної досконалості, а і значною мірою від сучасних педагогічних методик, які дають змогу продуктивніше реалізувати дидактичні принципи вищої школи. Процес навчання є невід'ємною частиною життя суспільства, отже, вбирає в себе сучасні віяння й тенденції. Природно, що навчання не може залишатись осторонь від глобальної інформатизації суспільства й переймає всі її основні складники [1, с. 21]. Сьогодні інформатизація сучасної освіти охоплює три взаємопов'язані процеси: медіатизацію як удосконалення засобів збирання, збереження і поширення інформації; комп'ютеризацію як удосконалення засобів пошуку та оброблення інформації та інтелектуалізацію як розвиток здібностей, сприйняття і продукування інформації [2, с. 191].

Впровадження нових інформаційних технологій у медичне навчання передбачає комплекс функціонально залежних педагогічних, інформаційних, методологічних, психофізіологічних і ергономічних засобів і методик, які саме в комплексі впливають на інтенсифікацію і підвищення ефективності навчання медичного працівника.

Загальні цілі педагогічного процесу навчання медичних працівників формуються під впливом соціальних замовлень суспільства. І сьогодні це підготовка не тільки висококваліфікованого, конкурентоспроможного лікаря-професіонала, здатного виявити високий професіоналізм за будь-яких умов, а і людини, яка володіє сучасними інформаційними технологіями і може їх використовувати в професійної діяльності. Тому впровадження інформаційних технологій у процес медичного навчання передбачає не тільки оперативне оновлення навчальної інформації, але і отримання інформації про

результативність педагогічного процесу, що дає змогу оперативно вносити в нього необхідні корективи.

У педагогіці немає односпайної думки про технологізацію медичної освіти або про абсолютизацію використання інформаційних технологій у процесі навчання медичних працівників. Однак, вона визначає позитивний аспект впровадження новітніх електронних засобів навчання як елемент активізації педагогічного процесу. Проте, останнім часом педагогічна наука все частіше звертає увагу на педагогічний процес, заснований на суб'єкт-суб'єктних відносинах [3, с. 111]. Це спроба зберегти в організації навчання управлінську функцію педагога і знайти оптимальне співвідношення між використанням нових інформаційних технологій навчання і збереженням впливу особистості педагога на процес навчання. Нажаль, ефективне поєднання традиційної методичної системи навчання із новими інформаційними технологіями все ще залишається проблемою в організації медичного навчання.

Інноваційні педагогічні технології сучасності не можуть існувати без інформаційних засобів. Це вимога часу. Завдяки інформаційним технологіям розробляється нове програмне забезпечення навчального процесу, серед яких є навчальні, діагностичні (тестові), тренувальні, імітаційні моделюючі програми для навчання. За допомогою таких програм під час навчання не тільки відбувається засвоєння нової інформації або оцінювання та перевірка знань і умінь, але і віртуально відображаються, моделюються певні реальності лікарської справи.

Сьогодні застосування інформаційних технологій є найефективнішим засобом для відпрацювання навичок і умінь, які необхідні для професійної підготовки лікаря. Але проблемою продуктивного використання інформаційних технологій є готовність всіх учасників навчального процесу. Це залежить від власного рівня володіння інформаційними технологіями, від умінь використовувати їх у професійній діяльності, а також від умінь якісно підвищувати свій фаховий рівень за допомогою різних інформаційних засобів.

Володіння певними вміннями для використання сучасних інформаційних технологій надасть можливість всім учасникам навчального процесу удосконалити управління та організацію медичного навчання, врахувати індивідуальні здібності та розкрити творчий потенціал для розв'язання пізнавальних та наукових проблем сучасної освіти.

Таким чином, впровадження нових інформаційних технологій у медичне навчання є об'єктивним процесом розвитку вітчизняної медичної освіти і пріоритетним напрямом її реформування. Безперервний науково-технічний прогрес у галузі інформатизації всього суспільного життя у сучасному світі, глобалізація, процес інтеграції у світовий освітній простір не залишає вибору використовувати чи не використовувати інформаційні технології, але залишає проблему поєднання традиційної системи навчання з новітніми інформаційними досягненнями і готовності всіх учасників навчального процесу до їх продуктивного використання у своїй професійній діяльності.

Література

1. Громов Є. В., Ящун Т. В. Інформаційні технології як складник інформаційних технологій навчання в історичному контексті / Є. В. Громов, Т. В. Ящун//Теорія і практика управління соціальними системами. – 2011. – №1. – Режим доступу: [http:// www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2011_2/Grom.pdf](http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2011_2/Grom.pdf).
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч.посібник / В. М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

УДК: 378.147.091.39.016 : 616 – 05-021.131

ОСОБЛИВОСТІ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА БАЗІ ВІРТУАЛЬНИХ ПАЦІЄНТІВ

Фурик О.О., Оніщенко Т.Е., Білий А.К.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, кейс, віртуальний пацієнт.

Вступ. Проблемно-орієнтоване навчання (ПОН) відоме в медичній освіті та за її межами й є перспективним інноваційним напрямком розвитку сучасної медичної освіти у Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ).

Метою роботи є визначення особливостей проблемно-орієнтованого навчання на базі віртуальних пацієнтів.

В рамках реалізації проекту «ТАМЕ – Навчання на медичних помилках» (Erasmus+561583-EPP-1-2015-1-KZ-EPPKA2-SVNE-JP(2015-2944/001-001) в педіатрії (2015-2018 рр.) планується впровадження вище зазначеної методики. Мета проекту «ТАМЕ» полягає у впровадженні інноваційних методів педагогіки, які дозволять навчати студентів на медичних помилках в процесі діагностики та лікування. Для реалізації проекту було модернізовано робочий навчальний план і переглянуто розклад занять для студентів 5 курсу 2-го медичного факультету зі спеціальності «Педіатрія». Встановлено наступну структуру занять протягом тижня: 6 годин безперервного проблемно-орієнтованого навчання (заняття з викладачем-тьютором), 2 години лекцій та відведено час для самостійної роботи студентів.

Основними відмінностями проблемно-орієнтованого навчання від традиційного навчання є створення невеликих груп до 8 студентів та організація занять таким чином, що студенти повинні самостійно, «працюючи злагоджено в команді», сформулювати питання, які необхідні для рішення кейса та знайти на них відповіді у результаті пошуку відповідної інформації та спільного обговорення. Крім того, для реалізації ПОН підготовлене спеціальне методичне забезпечення – розгалужені кейси, що є основою для створення віртуальних